

ZAMUJANJE K PRVI URI POUKA

Raziskovalna naloga s področja sociologije

Avtorici: Klara Rovanešek in Brina Kovič, 9. b

Mentorica: Danica Volčini

Domžale, marec 2025

K A Z A L O

VSEBINA

1. UVOD	4
1.1. CILJI RAZISKAVE	4
1.2. POSTOPEK DELA	4
1.3. HIPOTEZE	5
2. TEORETIČNI DEL	5
3. RAZISKOVALNI DEL	8
3.1. POTEK DELA	8
3.2. METODE DELA	8
3.3. ANKETA	8
3.4. REZULTATI RAZISKAVE	9
4. RAZPRAVA	13
4.1. SKLEPNE UGOTOVITVE	13
4.2. POTRJEVANJE HIPOTEZ	14
5. ZAKLJUČEK	14
6. LITERATURA IN VIRI	15

POVZETEK

Raziskava je bila namenjena ugotavljanju obsega zamujanja učencev zadnje triade k prvi šolski uri ter prepoznavanju glavnih vzrokov za zamude. Anketiranje je potekalo vsak dan od ponedeljka, 2. 12. 2024, do petka, 6. 12. 2024, pri čemer so bili vključeni učenci tretje triade, ki so zamudili prvih 15 minut pouka. Če upoštevamo vse učence tretje triade, ugotovimo, da jih k prvi šolski uri zamuja 21 %. Vendar ta podatek ni povsem točen, saj je zamujanje pogosto razvada, zaradi katere zamujajo predvsem isti učenci. Najpogostejše so zamude pri devetošolcih, ki predstavljajo kar polovico vseh zamudnikov (50 %), sledijo osmošolci (39 %) in sedmošolci (11 %). Največ zamud je bilo zabeleženih v ponedeljek (34 %), kar potrjuje domnevo, da je po vikendu učencem težje preklopiti v šolski ritem. Ponedeljku po številu zamudnikov sta sledila petek (23 %) in sreda (18 %), medtem ko sta torek (14 %) in četrtek (11 %) izstopala kot dneva z najmanj zamudniki. Glavna razloga za zamujanje sta bila predolgo spanje (37 %) in dolga priprava zjutraj (38 %), skupaj predstavljata 76 % vseh zamud. 16 % učencev navaja dolgo poležavanje kot razlog za zamude, 9 % učencev pa je do zamujanja ravnodušno. Raziskavo bi bilo zanimivo ponoviti večkrat v šolskem letu, saj nanjo lahko vplivajo različni dejavniki, kot na primer v petek, 6. 12. 2024, ko so nekateri učenci zjutraj odpirali Miklavževa darila. S primerjavo podatkov iz različnih obdobj bi lahko preverili, ali so rezultati odvisni od letnega časa, praznikov, vremenskih razmer ali drugih zunanjih okoliščin.

Ključne besede: zamujanje k pouku, razlogi za zamujanje

1. UVOD

Zamujanje je pogost pojav v vsakdanjem življenju, ki se odraža tudi v šolskem okolju. Tudi midve kdaj zamudiva na prvo uro šolskega pouka, zato naju je zanimalo, kako obsežen je ta pojav med učenci naše šole. Raziskovali sva, kateri razredi zadnje triade zamujajo, kako pogosto prihaja do zamud in kaj so glavni razlogi za to.

Ključni del raziskave je bila, - poleg teoretičnega dela, v katerem sva preverili opredelitev zamujanja v šolskih pravilih, - izvedba ankete, analiza le te in sklepne ugotovitve raziskave, s katerimi sva tudi presojali najini hipotezi glede zamujanja.

Raziskava je bila opravljena v obdobju od 2. 12. 2024 do 6. 12. 2024 v okviru predmeta biologija v 9. razredu OŠ Rodica.

1.1. CILJI RAZISKAVE

Cilj raziskave je bilo ugotoviti obseg zamujanja učencev zadnje triade osnovne šole k prvi šolski uri pouka ter vzroke za zamujanje. Tema se je zdela zanimiva, ker sva opazili, da je veliko zamujanja, pa tudi zato, ker se tudi sami občasno soočava z zamujanjem. Z analizo sva želeli prikazati, kakšno je stanje na naši šoli na tem področju.

1.2. POSTOPEK DELA

Celotna raziskava je temeljila na proučevanju pravil glede zamujanja, anketiranju zamudnikov ter analizi podatkov in razlagi rezultatov.

1.3. HIPOTEZE

Pred anketiranjem sva postavili hipotezi na osnovi lastnih izkušenj in predvidevanj o tem, kakšno je stanje.

HIPOTEZA 1: Največ zamudnikov je ob ponedeljkih.

Hipoteza temelji na lastnih izkušnjah, saj običajno čez vikend odklopiva pozornost od šole in se v nedeljo le stežka spraviva k pripravi na pouk, najpogosteje se dokončno pripraviva šele v ponedeljek zjutraj.

HIPOTEZA 2: Največ zamujajo učenci 8. razreda.

Hipoteza temelji na najinem predvidevanju, da je 8. razred najtežji od vseh in zahteva največ učenja in priprav. To bi lahko bil razlog za največ zamujanja ravno v 8. razredu.

2. TEORETIČNI DEL

Zamujanje je neprijetna navada, ki se zgodi mnogim ljudem. Ko ljudje zamujajo, dajejo vtis, da so nespoštljivi in nezanesljivi. Verjetno je to ena slabših lastnosti, ki jih človek lahko ima, saj vpliva na življenja drugih. Zamujanje drugim sporoča, da njihov čas ni cenjen.

V slovenski zakonodaji je zamujanje v šolo opredeljeno v *Pravilniku o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli* (Pravilnik). Poglavlje III. *Kršitev šolskih pravil ter oblike vzgojnih ukrepov* v 30. členu navaja: »Učenec, ki ne izpolnjuje svojih dolžnosti, krši šolska pravila. Učencu, ki krši šolska pravila, se lahko dodelijo vzgojni ukrepi, določeni s tem pravilnikom.«

Kršitve šolskih pravil so lažje in težje.

Lažje kršitve so:

- zamujanje k uram pouka in drugim oblikam vzgojno-izobraževalnega dela,
- občasni neopravičeni izostanki do 12 ur oziroma strnjeni neopravičeni izostanki do 18 ur,

- odklanjanje sodelovanja pri urejanju šole in šolske okolice, dogovorjenem v oddelčni ali šolski skupnosti učencev,
- malomarno opravljanje nalog pri dogovorjenih oblikah dežurstva,
- neprimerno obnašanje do učencev in delavcev šole (izzivanje, naslavljanje z neprimernimi izrazi, grožnje, sodelovanje v pretepu, ipd.),
- kajenje v šolskih prostorih ali na zunanjih površinah šole,
- poškodovanje in uničevanje izdelkov, opreme in stvari drugih učencev,
- malomarno ravnanje s šolsko lastnino,
- skrivanje tuje lastnine,
- ponarejanje podpisov staršev,
- prodajanje stvari brez dovoljenja ravnatelja,
- uničevanje in vsebinsko spreminjanje obvestil razrednika in drugih organov šole.

Težje kršitve so:

- občasni neopravičeni izostanki nad 12 ur oziroma strnjeni neopravičeni izostanki nad 18 ur,
- uporaba pirotehničnih sredstev v šoli, na zunanjih površinah šole ali na šolskih ekskurzijah,
- izsiljevanje drugih učencev ali delavcev šole,
- namerno poškodovanje in uničevanje šolske opreme, zgradbe ter stvari in opreme drugih učencev,
- delavcev ali obiskovalcev šole,
- kraja lastnine šole, drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole,
- popravljanje in vpisovanje ocen v šolsko dokumentacijo,
- uničevanje uradnih dokumentov ter ponarejanje podatkov in podpisov v uradnih dokumentih in listinah, ki jih izdaja šola,
- fizični napad na učenca, učitelja, delavca šole ali drugo osebo,
- ogrožanje življenja in zdravja učencev in delavcev šole,
- prodajanje, dajanje ali uživanje alkohola oziroma drugih drog v šolskih prostorih ali na zunanjih površinah šole in napeljevanje sošolcev k takemu dejanju,
- spolno nadlegovanje učencev ali delavcev šole.

Zamujanje se, kot izhaja iz Pravilnika, opredeljuje kot lažja kršitev. Tudi Osnovna šola Rodica ima sprejeta *Pravila šolskega reda Osnovne šole Rodica*, ki opredeljujejo zamujanje kot kršitev, za katero je predviden postopek in ukrep, kot je prikazano v tabeli 1:

Tabela 1: Izsek iz Priloge A pravil: Seznam kršitev, postopkov in ukrepov (marec 2024) OŠ Rodica

Kršitev	Postopek	Ukrep
zamujanje k pouku trikrat do 15 minut	pogovor razrednika z učencem	1 neopravičena ura
zamujanje k pouku v skupnem seštevku 15 minut	pogovor razrednika z učencem	1 neopravičena ura
zamujanje k pouku 15 minut ali več	pogovor razrednika z učencem	1 neopravičena ura

Iz tabele izhaja, da v primeru zamujanja sledi pogovor z učiteljem. V primeru, da se zamujanje ne preneha, so predvideni tudi strožji ukrepi, kot so ustna in pisna opozorila.

Iz teoretičnega dela izhaja, da je zamujanje pogost pojav, zato so tudi opredeljeni postopki.

3. RAZISKOVALNI DEL

3.1. POTEK DELA

V času od 2. 12. 2024 do 6. 12. 2024 sva izvedli anketiranje, in sicer od ponedeljka do petka. Anketa je bila opravljena ob 8:20 uri, ob pričetku pouka in sicer na način, da se je anketiralo zamudnike neposredno pred vhodom v šolo. Anketirani so bili učenci zadnje triade, ki so zamujali k pouku. Anketa je trajala 15 minut, kar pomeni, da se je evidentiralo zamujanje do 15 minut, kar pomeni prihod k pouku do 8:35.

3.2. METODE DELA

Anketa je bila opravljena na način, da se je zamudnike povprašalo o razlogu za zamudo. Anketo sva izvajali dve učenki na način, da sva zajeli vse zamudnike. Anketiranih je bilo vse skupaj 56 zamudnikov.

Po zaključeni anketi so bili podatki vneseni v preglednice in analizirani z orodjem Excel, na osnovi katerega sta bili narejeni preglednici in grafikona, ki sta bila osnova za oblikovanje ugotovitev in zaključkov.

3.3. ANKETA

Anketirancem je bilo poleg identifikacije, kateri razred obiskuje, zastavljeno vprašanje glede razlogov zamujanja kot sledi:

- a. Zaspal-a sem.
- b. Čas priprave.
- c. Predolgo sem poležaval-a.
- d. Ni mi mar.

Zaradi oblikovanja teh kategorij sva predhodno znotraj razreda povprašali sošolke in sošolce za običajni razlog zamujanja. Tako so bili oblikovani štirje ključni razlogi. Kategorija »zaspal sem« je bila navedena kot prva, ker je bil to najpogostejši razlog. »Čas priprave« zajema vsa jutranja opravila, vključno s higieno, zajtrkom in uporabo telefonov. »Predolgo poležavanje«

je pogosta razvada, zato sva jo uvrstili kot tretji razlog. Četrty razlog pa kaže predvsem odnos učencev do zamujanja.

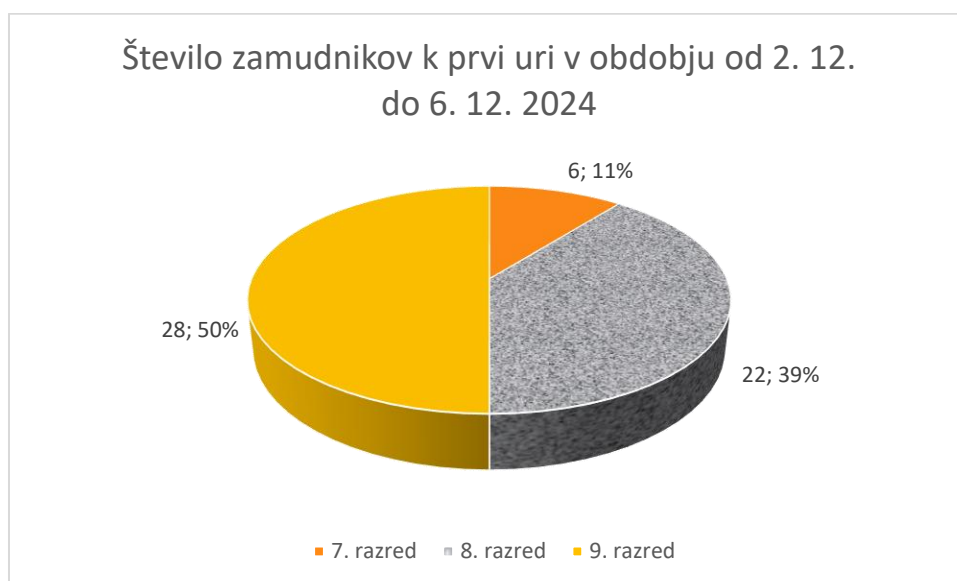
3.4. REZULTATI RAZISKAVE

V času anketiranja je bilo zabeleženih 56 zamudnikov. Če upoštevamo, da je vseh učencev zadnje triade okoli 270, to pomeni, da je v tednu med 2. 12. in 6. 12. 2024 kar 21 % od vseh učencev zamujalo k pouku.

Podatke o zamudnikih prikazuje spodnja preglednica.

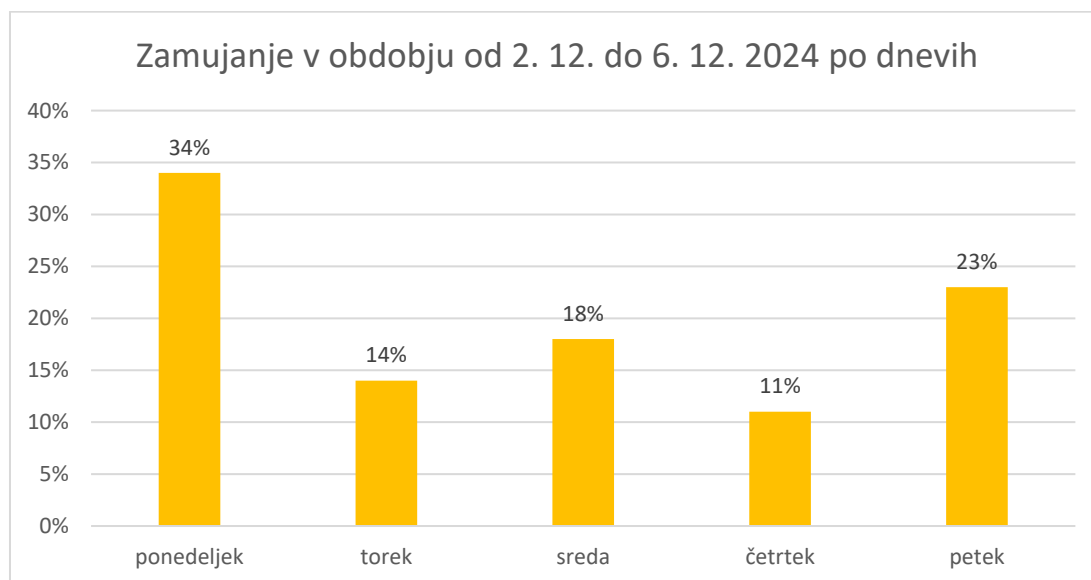
Tabela 1: Pregled števila anketirancev po dnevih

Datum anketiranja	število anketirancev	7. razred	8. razred	9. razred
pon., 2.12.2024	19	3	7	9
tor., 3.12.2024	8	0	4	4
sre., 4.12.2024	10	1	4	5
čet., 5.12.2024	6	0	1	5
pet., 6.12.2024	13	2	6	5
skupaj	56	6	22	28
delež v %	100 %	11 %	39 %	50 %

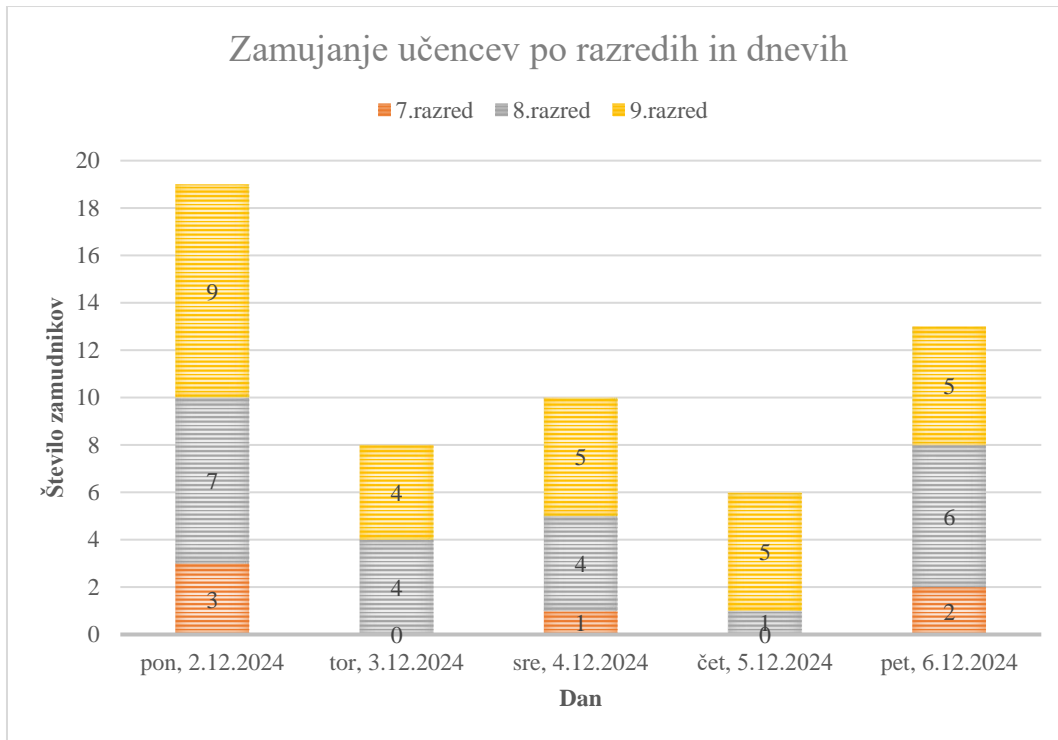
Grafikon 1: Število zamudnikov k prvi uri v obdobju od 2. 12. do 6. 12. 2024

Ugotavljava, da je največ zamudnikov iz 9. razreda in sicer kar 50 % vseh, sledi 8. razred z 39 % in 7. razred z 11 % zamudnikov.

Grafikon 2: Zamujanje v obdobju od 2. 12. do 6. 12. 2024 po dnevih

Največ učencev zadnje triade je zamudilo v ponedeljek (34 %), sledi pa petek (23 %). Ponedeljek je bil nekako pričakovan, saj je prvi dan pouka za vikendom. Na tretjem mestu po zamujanju je sreda, ko je zamudilo 18 % zamudnikov ta teden. Najmanj zamudnikov je bilo v četrtek (11 %) in nato v torek (14 %).

Grafikon 3: Zamujanje učencev po razredih in dnevih v obdobju od 2. 12. do 6. 12. 2024

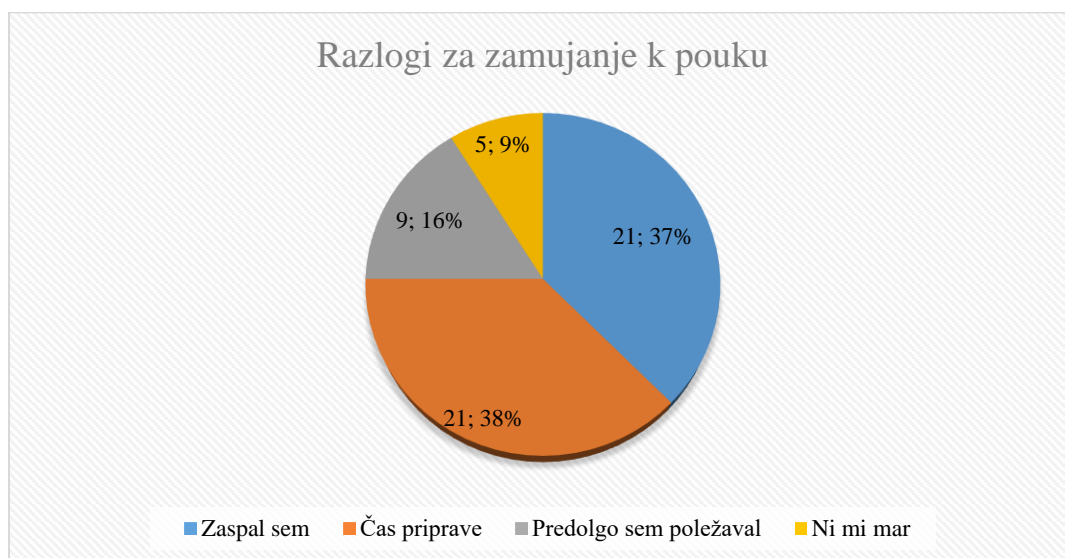
Kakor kaže zgornji grafikon, je bilo v ponedeljek, 2. 12. 2024, največ zamudnikov iz 9. razreda, najmanj pa iz 7. razreda. Veliko učencev 9. razreda je zamujalo v vseh dnevih, le v petek jih je bilo več zamudnikov iz 8. razreda. V vseh dneh je bilo najmanj zamudnikov iz 7. razreda, v torek in četrtek jih sploh ni bilo.

Razlogi za zamujanje

Razloge za zamujanje prikazuje spodnja preglednica.

Tabela 2: Pregled razlogov zamujanja po dnevih od 2. do 6. 12. 2024

Razlog zamujanja	pon., 2. 12.	tor., 3. 12.	sre., 4. 12.	čet., 5. 12.	pet., 6. 12.	skupaj	delež
zaspal sem	6	3	3	4	5	21	37,5 %
čas priprave	7	3	5	1	5	21	37,5 %
predolgo poležaval	5	1	2	0	1	9	16,1 %
ni mi mar	1	1	0	1	2	5	8,9 %
skupaj	19	8	10	6	13	56	100 %

Grafikon 4: Razlogi za zamujanje k pouku v obdobju od 2. 12. do 6. 12. 2024

Najpogostejša sta bila dva razloga za zamujanje in sicer predolgo spanje (37 %) in čas priprave (38 %). Skupaj predstavljata 76 % vseh razlogov. Za zamude nekaterih je bilo krivo dolgo poležavanje (16 %), 9 % anketirancev pa je zatrdilo, da jim ni mar za vzroke in posledice zamujanja.

4. RAZPRAVA

V razpravi predstavlja sklepne ugotovitve in preverjava hipoteze.

4.1. SKLEPNE UGOTOVITVE

Rezultati anketiranja so pokazali, da velik del učencev zamuja k pouku, kar 21 % učencev zadnje triade. %. Vendar ta podatek ni povsem točen, saj je zamujanje pogosto razvada, zaradi katere zamujajo predvsem isti učenci.

Ugotovili sva, da je največ zamudnikov iz 9. razreda in sicer kar 50 % vseh, sledi 8. razred z 39 % in 7. razred z 11 % zamudnikov. Da je največ zamudnikov iz 9. razreda, je bilo za naju presenečenje, saj sva obe učenki 9. razredov in nimava občutka, da oddelki 9. razreda največ zamujajo.

Največ zamud je bilo zabeleženih v ponedeljek (34 %), kar potrjuje domnevo, da je po vikendu učencem težje preklopiti v šolski ritem. Drugi vrhunec zamujanja je bil v petek (23 %), kar bi lahko povezali z začetkom vikenda in morda manjšim občutkom odgovornosti ob koncu tedna. V petek, 6. 12. 2024, je bil tudi dan, ko so nekateri učenci dobivali darila od Miklavža. Sredina tedna, še posebej sreda (18 %), je pokazala manjše število zamudnikov, medtem ko sta torek (14 %) in četrtek (11 %) izstopala kot dneva z najmanj zamudniki. Glavna razloga za zamujanje sta bila predolgo spanje (37 %) in dolga priprava zjutraj (38 %), skupaj predstavljata kar 76 % vseh zamud. To kaže na pomembnost spalnih navad in jutranje organizacije učencev. Zanimiv je tudi podatek, da 16 % učencev navaja dolgo poležavanje kot razlog, kar bi lahko kazalo na pomanjkanje discipline ali motivacije. Najbolj skrb vzbujajoč je podatek, da 9 % učencev navaja popolno ravnodušnost do zamujanja, kar postavlja vprašanje o njihovem odnosu do šolskih obveznosti in kaznovalne politike šole.

4.2. POTRJEVANJE HIPOTEZ

HIPOTEZA 1: Največ zamudnikov je ob ponedeljkih.

Hipoteza, se je izkazala za resnično, saj je največji delež zamudnikov zadnje triade v ponedeljek (34 %), sledi pa petek (23 %).

HIPOTEZA 2: Največ zamujajo učenci 8. razreda.

Hipoteza se ni potrdila. Ugotovili sva, da je največ zamudnikov iz 9. razreda in sicer kar 50 % vseh, sledi 8. razred z 39 % in 7. razred z 11 % zamudnikov.

5. ZAKLJUČEK

Z raziskavo sva ugotovili obseg zamujanja učencev zadnje triade k prvi šolski uri ter glavne vzroke za zamude. Med analizo se nama je zastavilo vprašanje, ali bi bilo zamud manj, če bi bile kazni strožje. Prav tako bi bilo smiselno v prihodnje omogočiti širši nabor možnih razlogov za zamujanje, saj bi tako dobili celovitejši vpogled v težavo.

Ker na zamujanje lahko vplivajo različni dejavniki, bi bilo smiselno raziskavo ponoviti v različnih obdobjih šolskega leta. Tako bi lahko preverili, ali so rezultati odvisni od letnega časa, praznikov, vremenskih razmer ali drugih zunanjih okoliščin. Dodatno bi bilo zanimivo raziskati, ali bi uvedba strožjih pravil ali drugačnih pristopov k organizaciji pouka zmanjšala zamujanje.

6. LITERATURA IN VIRI

Vir 1: Pravilnik o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli, stran 2648, dostopno na naslovu: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/10911/> (20. 12. 2024).

Vir 2: Pravila šolskega reda (marec 2024), Priloga A pravil: Seznam kršitev, postopkov in ukrepov (marec 2024). Dostopno na naslovu: <https://sola-rodica.splet.arnes.si/pravila/> (20. 12. 2024).

Vir 3: Anketiranje je bilo izvedeno v obdobju 2. 12. 2024 do 6. 12. 2024.